



ЗАКОН

Республики Татарстан

О комиссиях по делам несовершеннолетних и защите их прав в Республике Татарстан

Принят
Государственным Советом
Республики Татарстан
28 апреля 2011 года

Настоящий Закон устанавливает порядок образования, деятельности и полномочия комиссий по делам несовершеннолетних и защите их прав в Республике Татарстан.

Глава 1. Общие положения

Статья 1. Комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав

1. Комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав в Республике Татарстан (далее – комиссии) являются постоянно действующими коллегиальными органами, осуществляющими предусмотренные законодательством меры по координации деятельности органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, защите их прав.

2. Комиссии входят в систему профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних.

Статья 2. Правовое регулирование деятельности комиссий

Правовое регулирование деятельности комиссий основывается на соответствующих положениях Конституции Российской Федерации, Конституции Республики Татарстан и осуществляется федеральными законами, иными нормативными правовыми актами Российской Федерации, настоящим Законом и иными нормативными правовыми актами Республики Татарстан.

Статья 3. Основные задачи комиссий

Основными задачами комиссий являются:

- 1) координация деятельности органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних;
- 2) защита и восстановление прав и законных интересов несовершеннолетних;
- 3) выявление и анализ причин и условий, способствующих безнадзорности, беспризорности, совершению правонарушений и антиобщественных действий несовершеннолетними, определение мер по устранению указанных причин и условий;
- 4) выработка согласованных подходов к решению основных вопросов, касающихся приоритетных направлений деятельности, связанной с профилактикой безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, защитой их прав и законных интересов;
- 5) обобщение и распространение положительного опыта работы органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, оказание им организационно-методической помощи;
- 6) взаимодействие с общественными объединениями, религиозными организациями, прошедшими государственную регистрацию, иными организациями и гражданами по вопросам профилактики безнадзорности, беспризорности, правонарушений и антиобщественных действий несовершеннолетних, защиты их прав и законных интересов;
- 7) иные задачи, установленные законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

Статья 4. Принципы деятельности комиссий

Деятельность комиссий основывается на принципах:

- 1) законности;
- 2) гуманного обращения с несовершеннолетними;
- 3) поддержки семьи, взаимодействия с родителями или иными законными представителями несовершеннолетнего по вопросам защиты его прав и законных интересов;
- 4) индивидуального подхода к несовершеннолетним с соблюдением конфиденциальности полученной информации;
- 5) уважительного отношения к несовершеннолетнему, его родителям или иным законным представителям;
- 6) обеспечения ответственности должностных лиц и граждан за нарушение прав и законных интересов несовершеннолетних, недобросовестное исполнение обязанностей по защите прав и законных интересов несовершеннолетних.

Статья 5. Система комиссий

1. Систему комиссий составляют:

- 1) Республиканская комиссия по делам несовершеннолетних и защите их прав (далее – Республиканская комиссия);

2) комиссии по делам несовершеннолетних и защите их прав, образуемые в муниципальных районах, городских округах (далее – муниципальные комиссии) при наделении органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями Республики Татарстан.

2. В муниципальном районе образуется одна муниципальная комиссия. В городском округе, как правило, образуется одна муниципальная комиссия. С учетом объема выполняемой работы в городском округе могут быть образованы несколько муниципальных комиссий в соответствии с административно-территориальным делением города.

Статья 6. Порядок образования и состав Республиканской комиссии

1. Образование Республиканской комиссии и утверждение ее состава осуществляются Кабинетом Министров Республики Татарстан. Численный состав Республиканской комиссии определяется с учетом числа органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, объема и содержания выполняемой работы и не может быть менее 15 человек и более 25 человек.

2. Республиканская комиссия образуется в составе председателя, заместителя председателя, ответственного секретаря, иных членов Республиканской комиссии.

3. Председатель руководит деятельностью Республиканской комиссии, несет персональную ответственность за выполнение возложенных на нее задач, ведет заседания Республиканской комиссии, обладая правом решающего голоса; подписывает документы, принимаемые Республиканской комиссией. В случае отсутствия председателя его функции выполняет заместитель председателя.

4. По решению Республиканской комиссии в ее заседаниях могут принимать участие с правом совещательного голоса представители иных органов и учреждений, а также организаций, общественных объединений, занимающихся решением проблем несовершеннолетних и их семей.

5. Организационное и материально-техническое обеспечение деятельности Республиканской комиссии осуществляется в порядке, определяемом Кабинетом Министров Республики Татарстан.

Статья 7. Порядок образования и состав муниципальной комиссии

1. Образование муниципальной комиссии и утверждение ее состава осуществляются представительным органом муниципального образования на срок его полномочий. Численный состав муниципальной комиссии определяется с учетом числа органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, объема и содержания выполняемой работы и не может быть менее девяти человек и более 15 человек.

2. Муниципальная комиссия образуется в составе председателя, заместителя председателя, ответственного секретаря, иных членов комиссии.

3. Председатель назначается, как правило, из числа заместителей главы муниципального образования, руководит деятельностью муниципальной комиссии, несет

персональную ответственность за выполнение возложенных на нее задач, ведет заседания муниципальной комиссии, обладая правом решающего голоса; подписывает документы, принимаемые муниципальной комиссией. В случае отсутствия председателя его функции выполняет заместитель председателя.

4. По решению муниципальной комиссии в ее заседаниях могут принимать участие с правом совещательного голоса представители иных органов и учреждений, а также организаций, общественных объединений, занимающихся решением проблем несовершеннолетних и их семей.

Статья 8. Срок полномочий муниципальных комиссий и членов муниципальных комиссий

1. Срок полномочий муниципальной комиссии начинается со дня проведения первого заседания муниципальной комиссии на срок полномочий образовавшего ее представительного органа муниципального образования. По истечении указанного срока муниципальная комиссия продолжает осуществлять свои полномочия до дня проведения первого заседания муниципальной комиссии нового состава.

2. Срок полномочий члена муниципальной комиссии начинается со дня его назначения и прекращается с момента начала работы муниципальной комиссии нового состава, за исключением случаев, указанных в статье 10 настоящего Закона.

3. Орган местного самоуправления обязан назначить нового члена муниципальной комиссии вместо члена муниципальной комиссии, досрочно прекратившего свои полномочия, не позднее чем в месячный срок со дня принятия решения о досрочном прекращении полномочий члена муниципальной комиссии.

Статья 9. Требования, предъявляемые к члену комиссии

1. Членом комиссии может быть назначен гражданин Российской Федерации, достигший 21 года, имеющий, как правило, высшее образование, выразивший в письменной форме свое согласие на включение его в состав соответствующей комиссии. Ответственный секретарь комиссии должен иметь высшее образование.

2. Не может быть членом комиссии лицо, признанное решением суда недееспособным или ограниченно дееспособным, имеющее не снятую или не погашенную в установленном законом порядке судимость, содержащееся в учреждениях уголовно-исполнительной системы, следственных изоляторах или изоляторах временного содержания и иных местах содержания под стражей.

Статья 10. Основания для прекращения полномочий члена комиссии

1. Полномочия члена комиссии прекращаются в случае:

1) подачи членом комиссии письменного заявления о прекращении своих полномочий;

2) вступления в законную силу обвинительного приговора суда в отношении лица, являющегося членом комиссии;

3) признания лица, являющегося членом комиссии, решением суда, вступившим в законную силу, недееспособным, ограниченно дееспособным, безвестно отсутствующим или умершим;

4) неоднократного невыполнения обязанностей члена комиссии, выражающегося в уклонении без уважительных причин от работы в заседаниях комиссии;

5) совершения лицом, являющимся членом комиссии, деяния, порочащего честь и достоинство члена комиссии;

6) смерти члена комиссии;

7) в иных случаях, предусмотренных законодательством Российской Федерации.

2. Решение о прекращении полномочий члена Республиканской комиссии, члена муниципальной комиссии принимает соответственно Кабинет Министров Республики Татарстан, представительный орган муниципального образования, принявший решение об образовании муниципальной комиссии.

Глава 2. Компетенция комиссий

Статья 11. Полномочия Республиканской комиссии

Республиканская комиссия:

1) координирует деятельность муниципальных комиссий, иных органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних;

2) контролирует и направляет деятельность муниципальных комиссий, оказывает им методическую помощь, обобщает и распространяет опыт их работы, оказывает практическую помощь по устранению выявленных недостатков;

3) собирает, изучает и обобщает информационные, аналитические и статистические материалы о состоянии безнадзорности, беспризорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма, правонарушений, гибели и травматизме, нарушениях трудовых, жилищных и иных прав несовершеннолетних, разрабатывает и организует меры по предупреждению данных явлений;

4) принимает участие в разработке нормативных правовых актов и программ по вопросам защиты прав и законных интересов несовершеннолетних, улучшению условий их жизни, воспитания, обучения, труда и отдыха, профилактике безнадзорности, беспризорности и правонарушений несовершеннолетних и в пределах своей компетенции контролирует их реализацию;

5) изучает условия воспитания, обучения и содержания несовершеннолетних, обращения с ними в учреждениях системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, учреждениях уголовно-исполнительной системы, а также в семьях, находящихся в социально опасном положении;

6) выявляет причины и условия, способствующие безнадзорности, беспризорности, наркомании, токсикомании, алкоголизму, правонарушениям, гибели и травматизму, нарушениям трудовых, жилищных и иных прав несовершеннолетних, вовлечению их в совершение противоправных деяний;

7) анализирует эффективность мер, предпринимаемых органами и учреждениями системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних по предупреждению безнадзорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма и правонарушений несовершеннолетних, обеспечению и защите их прав;

8) изучает практику применения законодательства по вопросам, относящимся к компетенции Республиканской комиссии, вносит в установленном порядке предложения о признании утратившими силу, приостановлении, изменении или принятии законов и иных нормативных правовых актов Российской Федерации и Республики Татарстан по вопросам профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, защиты их прав;

9) анализирует и прогнозирует ситуации, складывающиеся в процессе реализации мер государственного регулирования и межведомственной координации в сфере профилактики безнадзорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма и правонарушений несовершеннолетних, защиты их прав;

10) осуществляет меры по привлечению к ответственности должностных лиц и граждан за нарушение прав и законных интересов несовершеннолетних, недобросовестное исполнение обязанностей по защите прав и законных интересов несовершеннолетних;

11) планирует и организует на республиканском уровне межведомственные мероприятия по профилактике безнадзорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма, правонарушений и антиобщественных действий несовершеннолетних, защите их прав;

12) организует правовое просвещение в сфере прав и обязанностей несовершеннолетних, их родителей или иных законных представителей;

13) рассматривает обращения граждан и организаций по вопросам защиты прав и законных интересов несовершеннолетних, профилактики их безнадзорности и правонарушений;

14) информирует органы прокуратуры о нарушении прав и свобод несовершеннолетних;

15) взаимодействует с общественными объединениями, средствами массовой информации, профсоюзными, религиозными и иными организациями по вопросам профилактики безнадзорности, беспризорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма, правонарушений несовершеннолетних, защиты их прав;

16) взаимодействует с судами, службой судебных приставов, коллежиями адвокатов, органами и учреждениями системы исполнения наказаний, иными правоохранительными и правозащитными органами по вопросам своей компетенции;

17) организует повышение квалификации членов муниципальных комиссий;

18) приостанавливает, отменяет решения муниципальных комиссий;

19) вносит в органы государственной власти и органы местного самоуправления предложения о поощрении физических, юридических лиц, общественных объединений, принимающих активное участие в профилактике безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, защите их прав;

20) осуществляет иные полномочия в соответствии с законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

Статья 12. Права Республиканской комиссии

1. Республиканская комиссия вправе:

1) в установленном порядке запрашивать и получать от органов государственной власти Республики Татарстан, органов местного самоуправления и организаций информацию, необходимую для осуществления своих полномочий;

2) в установленном порядке посещать организации независимо от их организационно-правовых форм и форм собственности, обеспечивающие реализацию несовершеннолетними их прав на образование, труд, отдых, охрану здоровья и медицинскую помощь, жилище и иных прав;

3) приглашать на заседания Республиканской комиссии должностных лиц иных органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, должностных лиц органов местного самоуправления;

4) в установленном порядке проводить обследование условий жизни и воспитания несовершеннолетних, находящихся в социально опасном положении;

5) направлять в соответствующие органы материалы о выявленных нарушениях прав или законных интересов несовершеннолетних для решения вопроса о привлечении к ответственности должностных лиц, их допустивших;

6) вносить представления в органы государственной власти Республики Татарстан, органы местного самоуправления, а также организации независимо от организационно-правовых форм и форм собственности по вопросам, затрагивающим права и законные интересы несовершеннолетних;

7) вносить предложения в территориальные органы федеральных органов государственной власти по Республике Татарстан по вопросам, затрагивающим права и законные интересы несовершеннолетних;

8) в пределах своей компетенции давать разъяснения, вести переписку и иметь бланки со своим наименованием, печать, штамп;

9) разрабатывать методические документы по вопросам, отнесенным к компетенции Республиканской комиссии;

10) создавать рабочие и экспертные группы с привлечением специалистов в необходимых сферах деятельности, в том числе на платной основе.

2. Республиканская комиссия и ее члены обладают иными правами в соответствии с законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

Статья 13. Полномочия муниципальных комиссий

Муниципальные комиссии:

1) принимают участие в разработке нормативных правовых актов и программ по вопросам защиты прав и законных интересов, профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних;

2) регулярно информируют органы местного самоуправления о состоянии работы по защите прав и законных интересов, профилактике безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних;

3) осуществляют сбор, изучение и обобщение информационных, аналитических и статистических материалов о состоянии безнадзорности, беспризорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма, правонарушений, гибели и травматизме, нарушениях трудовых, жилищных и иных прав несовершеннолетних, разработку мер по предупреждению данных явлений;

4) в установленном порядке организуют проверку условий использования труда несовершеннолетних в организациях и у физических лиц, осуществляющих предпринимательскую деятельность без образования юридического лица;

5) вносят в соответствующие органы и учреждения предложения об устранении причин и условий, способствующих правонарушениям и антиобщественным действиям несовершеннолетних;

6) организуют контроль за соблюдением условий воспитания, обучения, содержания несовершеннолетних, а также за обращением с несовершеннолетними в учреждениях системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних;

7) готовят совместно с администрацией специального учебно-воспитательного учреждения закрытого типа представления в суд по вопросам, связанным с прекращением пребывания, продлением, восстановлением срока пребывания несовершеннолетних осужденных в указанных учреждениях либо переводом их в другие специальные учебно-воспитательные учреждения закрытого типа;

8) оказывают помощь в трудовом и бытовом устройстве несовершеннолетних, освобожденных из учреждений уголовно-исполнительной системы либо вернувшихся из специальных учебно-воспитательных учреждений, оказывают содействие в определении форм устройства других несовершеннолетних, нуждающихся в помощи государства, а также осуществляют иные функции по социальной реабилитации несовершеннолетних, которые предусмотрены законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан;

9) рассматривают представления органа управления образовательного учреждения об исключении несовершеннолетних, не получивших общего образования, из образовательного учреждения и по другим вопросам их обучения в случаях, предусмотренных Законом Российской Федерации от 10 июля 1992 года № 3266-1 «Об образовании»;

10) вносят предложения в органы опеки и попечительства о формах устройства и поддержки несовершеннолетних, нуждающихся в помощи государства;

11) разрабатывают совместно с общественными воспитателями несовершеннолетних индивидуальные программы реабилитации несовершеннолетних и планы мероприятий по их реализации;

12) осуществляют правовое просвещение в сфере прав и обязанностей несовершеннолетних, их родителей или иных законных представителей;

13) рассматривают обращения граждан и организаций по вопросам защиты прав и законных интересов несовершеннолетних, профилактики их безнадзорности и правонарушений;

14) информируют органы прокуратуры о нарушении прав и свобод несовершеннолетних;

15) взаимодействуют с общественными объединениями, средствами массовой информации, профсоюзными, религиозными и иными организациями по вопросам профилактики безнадзорности, беспризорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма, правонарушений несовершеннолетних, защиты их прав;

16) взаимодействуют с судами, службой судебных приставов, коллегиями адвокатов, органами и учреждениями системы исполнения наказаний, иными правоохранительными и правозащитными органами по вопросам своей компетенции;

17) выявляют несовершеннолетних и семьи, находящиеся в социально опасном положении;

18) ежеквартально направляют в Республиканскую комиссию информацию о мерах по предупреждению беспризорности, безнадзорности, наркомании, токсикомании, алкоголизма, правонарушений, гибели и травматизма, нарушениях трудовых, жилищных и иных прав несовершеннолетних в муниципальных образованиях и вносят предложения по улучшению ситуации в данной сфере;

19) направляют в суд иски об ограничении и лишении родительских прав;

20) выдают рекомендации о направлении несовершеннолетних в образовательные учреждения с целью получения ими востребованных профессий;

21) рассматривают материалы (дела) о несовершеннолетних и семьях, находящихся в социально опасном положении, применяют меры воздействия в отношении несовершеннолетних, их родителей (законных представителей) в случаях и порядке, предусмотренных законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан;

22) дают согласие на расторжение трудового договора (контракта) с несовершеннолетним работником по инициативе работодателя (за исключением случая ликвидации организации или прекращения деятельности индивидуальным предпринимателем), в случае необходимости принимают меры по трудоустройству этого несовершеннолетнего либо поступлению его в образовательное учреждение;

23) рассматривают жалобы и заявления о нарушении прав и законных интересов несовершеннолетних;

24) рассматривают в случаях и порядке, установленных законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан, дела об административных правонарушениях;

25) участвуют в рассмотрении судом дел, возбужденных по инициативе комиссий и связанных с защитой прав и законных интересов несовершеннолетних;

26) применяют меры воздействия в отношении несовершеннолетних, их родителей или законных представителей в случаях и порядке, предусмотренных законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан;

27) осуществляют меры по привлечению к ответственности должностных лиц и граждан за нарушение прав и законных интересов несовершеннолетних, недобросовестное исполнение обязанностей по защите прав и законных интересов несовершеннолетних;

28) согласовывают выпуск (отчисление) из воинской части детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей, являющихся воспитанниками воинской части, в случаях и порядке, предусмотренных законодательством Российской Федерации;

29) осуществляют иные полномочия в соответствии с законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

Статья 14. Права муниципальных комиссий

1. Помимо прав, перечисленных в пунктах 1 – 5, 8 части 1 статьи 12 настоящего Закона, муниципальные комиссии вправе:

1) приглашать на заседания муниципальных комиссий несовершеннолетних, родителей или законных представителей, должностных лиц, представителей организаций, специалистов, граждан, получать от них объяснения, в том числе письменные, и другую информацию по вопросам, возникающим в процессе осуществления своих полномочий;

2) в случаях и порядке, установленных законодательством Российской Федерации, ходатайствовать перед судом:

о направлении несовершеннолетнего в специальное учебно-воспитательное учреждение закрытого типа;

о досрочном прекращении пребывания несовершеннолетнего в специальном учебно-воспитательном учреждении закрытого типа в связи с исправлением либо переводе в другое учебно-воспитательное учреждение закрытого типа в связи с возрастом, состоянием здоровья, а также в целях создания наиболее благоприятных условий для его исправления (по месту нахождения учебно-воспитательного учреждения);

об освобождении от наказания, применении более мягкого наказания, условном осуждении и применении других мер, предусмотренных законодательством, в отношении несовершеннолетнего, привлеченного к уголовной ответственности;

3) в установленном порядке вносить предложения в соответствующие территориальные органы федеральных органов исполнительной власти по Республике Татарстан:

об отмене принудительных мер воспитательного воздействия и привлечении несовершеннолетнего к уголовной ответственности;

о дополнении, полной или частичной отмене ранее установленных для условно осужденного несовершеннолетнего обязанностей;

о продлении условно осужденному несовершеннолетнему испытательного срока;

об отмене условного осуждения и исполнении наказания, назначенного судом;

об отмене условного осуждения и снятии с условно осужденного судимости;

4) вносить представления по вопросам, затрагивающим права и законные интересы несовершеннолетних, в органы местного самоуправления, организации независимо от организационно-правовых форм и форм собственности, расположенные на территории соответствующего муниципального образования;

5) ходатайствовать перед Республиканской комиссией о внесении предложений в территориальные органы федеральных органов государственной власти по Республике Татарстан по вопросам, затрагивающим права и законные интересы несовершеннолетних, и о внесении представлений в органы государственной власти Республики Татарстан.

2. Члены муниципальных комиссий обладают иными правами в соответствии с законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

Глава 3. Рассмотрение комиссиями материалов (дел)

Статья 15. Основания рассмотрения комиссиями материалов (дел)

Комиссии рассматривают материалы (дела):

- 1) по заявлению несовершеннолетнего, его родителей или иных законных представителей, а также других лиц;
- 2) по собственной инициативе;
- 3) по представлению органов и учреждений системы профилактики безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних;
- 4) по ходатайству работодателей;
- 5) по постановлениям органов внутренних дел, прокуратуры в отношении несовершеннолетнего, совершившего общественно опасное деяние до достижения им возраста, с которого наступает уголовная ответственность;
- 6) переданные в порядке, предусмотренном Кодексом Российской Федерации об административных правонарушениях и законодательством Республики Татарстан об административных правонарушениях;
- 7) по сообщению граждан;
- 8) по иным основаниям, предусмотренным законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

Статья 16. Порядок организации деятельности комиссий

Порядок организации деятельности Республиканской комиссии и муниципальных комиссий определяется положением, утверждаемым Кабинетом Министров Республики Татарстан.

Статья 17. Постановления, представления, определения комиссий

1. Постановления комиссий принимаются по результатам рассмотрения конкретных материалов (дел) в отношении несовершеннолетних, их родителей или иных законных представителей, иных лиц, а также по результатам рассмотрения представлений образовательных учреждений, обращений и ходатайств иных организаций независимо от организационно-правовых форм и форм собственности.

2. Представления комиссий вносятся в органы государственной власти Республики Татарстан, органы местного самоуправления, организации независимо от организационно-правовых форм и форм собственности в целях устранения причин и условий безнадзорности и правонарушений несовершеннолетних, а также нарушений их прав и законных интересов.

3. Постановления и представления комиссий должны быть изложены в письменной форме и мотивированы.

4. Содержание постановления комиссии при рассмотрении дел об административных правонарушениях, а также сроки и порядок вступления его в силу определяются Кодексом Российской Федерации об административных правонарушениях.

5. В постановлении о применении мер воздействия, об устройстве несовершеннолетнего либо принятии иных мер к защите прав и законных интересов несовершеннолетнего указываются:

- 1) наименование и персональный состав комиссии;
- 2) дата и место рассмотрения материала (дела);
- 3) сведения о лице, в отношении которого рассматривается материал (дело);
- 4) обстоятельства, установленные при рассмотрении материала (дела);
- 5) мотивированное решение комиссии по рассмотренным материалам (делам);
- 6) предлагаемые комиссией меры социальной помощи несовершеннолетнему и способы ее оказания;
- 7) сведения о разъяснении сроков и порядка обжалования данного постановления.

6. Постановление и представление комиссии подписываются председательствующим на заседании комиссии, оглашаются немедленно по окончании рассмотрения материалов (дел), вступают в силу со дня их принятия.

7. Постановление или представление комиссии направляется для исполнения в соответствующие органы государственной власти, органы местного самоуправления, организации независимо от организационно-правовых форм и форм собственности.

8. Копия постановления или представления комиссии либо выписка из него вручается под роспись несовершеннолетнему, его родителям или иным законным представителям, другим заинтересованным лицам или направляется в соответствующие органы или учреждения в течение трех дней со дня его принятия.

9. Постановления и представления комиссий, принятые в пределах их компетенции, обязательны для исполнения органами государственной власти, органами местного самоуправления, организациями независимо от организационно-правовых форм и форм собственности, а также гражданами.

10. При получении постановления или представления комиссии органы государственной власти, органы местного самоуправления, организации независимо от организационно-правовых форм и форм собственности, а также граждане, которым оно адресовано, обязаны в 15-дневный срок сообщить комиссии, направившей постановление или представление, о мерах, принятых по его исполнению.

11. Неисполнение постановления или представления комиссии, непринятие мер по устранению нарушений прав и законных интересов несовершеннолетних, указанных в постановлении или представлении комиссии, а также оставление указанных правовых актов без рассмотрения влечет ответственность, установленную законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

12. Определения комиссий принимаются в случаях и порядке, предусмотренных Кодексом Российской Федерации об административных правонарушениях.

Статья 18. Права лица, в отношении которого рассматривается материал (дело)

1. Лицо, в отношении которого ведется производство по делу об административном правонарушении, обладает правами, предусмотренными Кодексом Российской Федерации об административных правонарушениях.

2. Лицо, в отношении которого комиссией рассматривается материал (дело), обладает правами:

- 1) знакомиться с материалом дела;
- 2) делать замечания по его содержанию;
- 3) участвовать в рассмотрении дела;
- 4) давать объяснения (в устной или письменной форме) на родном языке или языке, которым свободно владеет;
- 5) пользоваться услугами переводчика (сурдопереводчика);
- 6) пользоваться юридической помощью защитника с момента поступления дела в комиссию;
- 7) обжаловать решение комиссии в порядке, предусмотренном законодательством Российской Федерации;
- 8) иными правами, предусмотренными законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

Статья 19. Порядок и сроки обжалования постановлений, представлений комиссий

1. Постановления и представления, принятые муниципальными комиссиями по рассмотренным материалам (делам), могут быть обжалованы в Республиканскую комиссию или суд.

2. Обжалование постановлений и представлений муниципальных комиссий в Республиканскую комиссию производится в 10-дневный срок со дня их вынесения. Подача жалобы в указанный срок приостанавливает их исполнение.

3. Постановления и представления комиссии могут быть обжалованы в суд в порядке и сроки, установленные гражданским процессуальным законодательством Российской Федерации.

4. Постановления комиссий, принятые по делам об административных правонарушениях, могут быть обжалованы в порядке и сроки, установленные Кодексом Российской Федерации об административных правонарушениях.

Глава 4. Заключительные положения

Статья 20. Финансовое обеспечение комиссий

1. Финансовое обеспечение комиссий является расходным обязательством Республики Татарстан.

2. Органам местного самоуправления, наделенным государственными полномочиями Республики Татарстан по образованию и организации деятельности комис-

сий, передаются материальные и финансовые средства, необходимые для осуществления указанных полномочий.

Статья 21. Контроль за деятельностью комиссий

1. Контроль за деятельностью Республиканской комиссии осуществляется соответствующими органами государственной власти в пределах их компетенции и в порядке, установленном законодательством Российской Федерации и законодательством Республики Татарстан.

2. Контроль за деятельностью муниципальных комиссий осуществляется в порядке, установленном соответствующим законом Республики Татарстан о наделении органов местного самоуправления отдельными государственными полномочиями Республики Татарстан.

Статья 22. Вступление в силу настоящего Закона

1. Настоящий Закон вступает в силу через 10 дней после дня его официального опубликования.

2. Нормативные правовые акты органов государственной власти Республики Татарстан и органов местного самоуправления муниципальных образований в Республике Татарстан подлежат приведению в соответствие с настоящим Законом в течение трех месяцев со дня вступления его в силу.

Президент
Республики Татарстан



Р.Н. Минниханов

Казань, Кремль
20 мая 2011 года
№ 26-ЗРТ



Татарстан Республикасы ЗАКОНЫ

**Татарстан Республикасында балигъ булмаганнар эшлэре
һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре турында**

Татарстан Республикасы
Дәүләт Советы тарафыннан
2011 елның 28 апрелендә
кабул ителде

Әлеге Закон Татарстан Республикасында балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләрен төзү, аларның эшчәнлеге тәртибен һәм аларның вәкаләтләрен билгели.

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре

1. Татарстан Республикасында балигъ булмаганнар эшлэре һәм аларның хокукларын яклау комиссияләре (алга таба – комиссияләр) балигъ булмаганнарның күзэтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнарының һәм учреждениеләренең эшчәнлеген жайга салу, балигъ булмаганнарның хокукларын яклау буенча законнарда каралган чараларны гамәлгә ашыра торган даими эшлэп килүче коллегиаль органнар була.

2. Комиссияләр балигъ булмаганнарның күзэтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасына керә.

2 статья. Комиссияләрнең эшчәнлеген хокукый жайга салу

Комиссияләрнең эшчәнлеген хокукый жайга салу Россия Федерациясе Конституциясенә, Татарстан Республикасы Конституциясенә тиешле нигезләмәләренә нигезләнә һәм федераль законнар, Россия Федерациясенә бүтән норматив хокукый актлары, әлеге Закон һәм Татарстан Республикасының бүтән норматив хокукый актлары белән гамәлгә ашырыла.

3 статья. Комиссияләрнең төп бурычлары

Комиссияләрнең төп бурычлары түбәндәгеләр була:

1) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнарының һәм учреждениеләренең эшчәнлеген жайга салу;

2) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау һәм торгызу;

3) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлегенә, сукбайлыгына, хокук бозулар һәм жәмгыятькә каршы гамәлләр башкаруларына китерерлек сәбәпләрне һәм шартларны ачыклау һәм анализлау, әлеге сәбәпләрне һәм шартларны бетерү гамәлләрен билгеләү;

4) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалауга, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга бәйле эшчәнлекнең өстенлекле юнәлешләренә кагылышлы төп мәсьәләләрне хәл итүгә карата килешенгән алымнар эшләү;

5) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнарының һәм учреждениеләренең уңай эш тәжрибәсен гомумиләштерү һәм тарату, аларга оештыру-методик ярдәм күрсәтү;

6) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, сукбайлыгын, хокук бозуларын һәм жәмгыятькә каршы гамәлләрен профилактикалау, аларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау мәсьәләләре буенча дөүләт теркәве узган ижтимагый берләшмәләр, дини оешмалар, бүтән оешмалар һәм гражданнар белән үзара хезмәттәшлек;

7) Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән бүтән бурычлар.

4 статья. Комиссияләр эшчәнлеге принциплары

Комиссияләр эшчәнлеге түбәндәге принципларга нигезләнә:

1) законлылыкка;

2) балигъ булмаганнар белән кешелекле мөнәсәбәткә;

3) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау мәсьәләләре буенча аның гаиләсенә ярдәм күрсәтүгә, ата-анасы яисә бүтән законлы вәкилләре белән үзара хезмәттәшлеккә;

4) алынган мәгълүматның конфиденциальлеген үтәгән килеш, балигъ булмаганнарға индивидуаль якин килүгә;

5) балигъ булмаганга, аның ата-анасына һәм бүтән законлы вәкилләренә ихтирамлы мөнәсәбәткә;

6) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозган, балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау вазыйфаларын намуссыз үтәгән өчен вазыйфай затларның һәм гражданнарның жаваплылыгын тәэмин итүгә.

5 статья. Комиссияләр системасы

1. Комиссияләр системасын түбәндәгеләр тәшкит итә:

1) Балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча республика комиссиясе (алга таба – Республика комиссиясе);

2) жирле үзидарә органнарына Татарстан Республикасының аерым дәүләт вәкаләтләрен биргәндә балигъ булмаганнар эшләре һәм аларның хокукларын яклау буенча муниципаль районнарда, шәһәр округларында төзелә торган комиссияләр (алга таба – муниципаль комиссияләр).

2. Муниципаль районда бер муниципаль комиссия төзелә. Шәһәр округында, кагыйдә буларак, бер муниципаль комиссия төзелә. Башкарыла торган эшнең күләмен исәпкә алып, шәһәр округында шәһәрнең административ-территориаль бүленеше нигезендә берничә муниципаль комиссия төзелергә мөмкин.

6 статья. Республика комиссиясен төзү тәртибе һәм аның составы

1. Республика комиссиясен төзү һәм аның составын раслау Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан башкарыла. Республика комиссиясенң санлы составы балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнарының һәм учреждениеләренң санын, башкарыла торган эшнең күләмен һәм эчтәлеген исәпкә алып билгеләнә һәм 15 кешедән ким, 25 кешедән артык була алмый.

2. Республика комиссиясе Республика комиссиясенң рәисе, рәисе урынбасары, җаваплы секретаре, бүтән әгъзалары составында төзелә.

3. Рәис Республика комиссиясе эшчәнлегенә җитәкчелек итә, Республика комиссиясенә йөкләнгән бурычларны башкару өчен шәхси җаваплы була, хәлиткеч тавыш хокукына ия булып, Республика комиссиясе утырышларын алып бара, Республика комиссиясе кабул итә торган документларга имза сала. Рәис булмаган очракта, аның функцияләрен рәис урынбасары башкара.

4. Республика комиссиясе карары буенча аның утырышларында бүтән органнарның һәм учреждениеләрнең, шулай ук балигъ булмаганнарның һәм аларның гаиләләренң проблемаларын хәл итү белән шөгыйльләнүче оешмаларның, иҗтимагый берләшмәләренң вәкилләре киңәш бирү тавышы хокукы белән катнашырга мөмкин.

5. Республика комиссиясенң эшчәнлеген оештыру һәм матди-техник яктан тәэмин итү Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан билгеләнә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7 статья. Муниципаль комиссияне төзү тәртибе һәм аның составы

1. Муниципаль комиссияне төзү һәм аның составын раслау муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан үз вәкаләтләре срогына гамәлгә ашырыла. Муниципаль комиссиянең санлы составы балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнарының

һәм учреждениеләренең санын, башкарыла торган эшнең күләмен һәм эчтәлеген исәпкә алып билгеләнә һәм тугыз кешедән ким, 15 кешедән артык була алмый.

2. Муниципаль комиссия комиссиянең рәисе, рәисе урынбасары, җаваплы секретаре, бүтән әгъзалары составында төзелә.

3. Рәис, кагыйдә буларак, муниципаль берәмлек башлыгы урынбасарлары арасынан билгеләп куела, муниципаль комиссия эшчәнлегенә җитәкчелек итә, муниципаль комиссиягә йөкләнгән бурычларны башкару өчен шәхси җаваплы була, хәлиткеч тавыш хокукына ия булып, муниципаль комиссия утырышларын алып бара, муниципаль комиссия кабул итә торган документларга имза сала. Рәис булмаган очракта, аның функцияләрен рәис урынбасары башкара.

4. Муниципаль комиссия карары буенча аның утырышларында киңәш бирү тавышы хокукы белән бүтән органнарның һәм учреждениеләренең, шулай ук балигы булмаганнарның һәм аларның гаиләләренең проблемаларын хәл итү белән шөгыйльләнгән оешмаларның, иҗтимагый берләшмәләренең вәкилләре катнашырга мөмкин.

8 статья. Муниципаль комиссияләренең һәм муниципаль комиссияләр әгъзаларының вәкаләтләре срогы

1. Муниципаль комиссия вәкаләтләре срогы муниципаль берәмлекнең аны төзегән вәкиллеке органы вәкаләтләре срогына муниципаль комиссиянең беренче утырышын үткөрү көненнән башлана. Күрсәтелгән срок узганнан соң муниципаль комиссия яңа составтагы муниципаль комиссиянең беренче утырышын үткөрү көненә кадәр үз вәкаләтләрен башкаруын дәвам итә.

2. Муниципаль комиссия әгъзасының вәкаләтләре срогы аны билгеләп куйган көннән башлана һәм яңа составтагы муниципаль комиссия эшли башлаган мизгелдән туктатыла, моңа әлеге Законның 10 статьясында күрсәтелгән очраклар керми.

3. Үз вәкаләтләрен вакытыннан алда туктаткан муниципаль комиссия әгъзасы урынына, муниципаль комиссия әгъзасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында карар кабул ителгән көннән бер айдан да соңга калмыйча, җирле үзидарә органы яңа муниципаль комиссия әгъзасын билгеләп куярга тиеш.

9 статья. Комиссия әгъзасына белдерелә торган таләпләр

1. Комиссия әгъзасы итеп 21 яшькә җиткән, кагыйдә буларак, югары белеме булган, үзен тиешле комиссия составына кертүгә ризалыгын язма рәвештә белдергән Россия Федерациясе гражданы билгеләп куелырга мөмкин. Комиссиянең җаваплы секретаренң югары белеме булырга тиеш.

2. Суд карары белән хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип танылган, законда билгеләнгән тәртиптә кире алынмаган яисә юкка чыгарылмаган хөкем ителеше булган, җинаять-башкару системасы учреждениеләрендә, тикшерү изоляторларында яисә вакытлыча тоту изоляторларында һәм сак астында тотуның бүтән урыннарында тотылуы зат комиссия әгъзасы була алмый.

10 статья. Комиссия эгъзасы вәкаләтләрен туктату өчен нигезләр

Комиссия эгъзасы вәкаләтләре түбәндәге очракта туктатыла:

- 1) комиссия эгъзасы вәкаләтләрен туктату турында язма гариза биргән;
- 2) комиссия эгъзасы булган затка карата судның гаепләү карары закон көченә кергән;
- 3) комиссия эгъзасы булган зат закон көченә кергән суд карары белән хокукка сәләтсез, хокукка сәләте чикләнгән, килмәү сәбәбе билгеле булмаган яисә вафат булган дип танылган;
- 4) ихтирамга лаек сәбәпләрсез комиссия утырышларында эшләүдән читләшү рәвешендә берничә тапкыр комиссия эгъзасы вазыйфаларын үтәмәгән;
- 5) муниципаль комиссия эгъзасы булган зат комиссия эгъзасы намусына һәм абруена тап төшерерлек гамәл кылган;
- 6) комиссия эгъзасы вафат булган;
- 7) Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән очракларда.

2. Республика комиссиясе эгъзасы, муниципаль комиссия эгъзасы вәкаләтләрен туктату турындагы карарны тиешенчә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты, муниципаль берәмлекнең муниципаль комиссия төзү турында карар кабул иткән вәкилләклә органы кабул итә.

2 бүлек. Комиссияләрнең компетенциясе

11 статья. Республика комиссиясе вәкаләтләре

Республика комиссиясе:

- 1) муниципаль комиссияләрнең, балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасының бүтән органнарының һәм учреждениеләренең эшчәнлеген жайга сала;
- 2) муниципаль комиссияләрнең эшчәнлеген тикшереп тора һәм юнәлеш бирә, аларга методик ярдәм күрсәтә, аларның эш тәҗрибәсен берләштерә һәм тарата, ачыкланган кимчеләкләрне бетерү буенча практик ярдәм күрсәтә;
- 3) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеге, сукбайлыгы, наркоманиясе, токсикоманиясе, алкоголизмы, хокук бозулары торышы турында, аларның һәлак булулары һәм имгәнүләре, хезмәт, торақ һәм башка хокуклары бозылулар турында мәгълүмати, аналитик һәм статистик материаллар жыя, өйрәнә һәм берләштерә, әлеге күренешләрне кисәтү чараларын эшли һәм оештыра;
- 4) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау мәсьәләләре буенча, аларның тормыш, тәрбия, уку, хезмәт һәм ял итү шартларын яхшырту буенча, балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, сукбайлыгын һәм хокук бозуларын профилактикалау буенча норматив хокукый актлар һәм программалар эшләүдә катнаша һәм аларны гамәлгә ашыруны үз компетенциясе чикләрендә тикшереп тора;
- 5) балигъ булмаганнарны тәрбияләү, уку һәм карап тоту, балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы учреждениеләрендә, жинаять-башкару системасы учреждениеләрендә,

шулай ук социаль куркыныч хәлдәге гаиләләрдә алар белән мөгамәлә шартларын өйрәнә;

6) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлегенә, сукбайлыгына, наркоманиясенә, токсикоманиясенә, алкоголизымына, хокук бозуларына, аларның һәлак булуларына һәм имгәнүләренә, хезмәт, торак һәм башка хокуклары бозылуларга, аларны хокукка каршы гамәлләр кылуга жәлеп итүгә китерә торган сәбәпләрне һәм шартларны ачыклай;

7) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнары һәм учреждениеләре тарафыннан балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, наркоманиясен, токсикоманиясен, алкоголизымын һәм хокук бозуларын кисәтү, аларның хокукларын тәмин итү һәм яклау буенча күрелә торган чараларның нәтижәләгән анализлай;

8) Республика комиссиясе компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча законнарны куллану практикасын өйрәнә, балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау, аларның хокукларын яклау мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының үз көчләрен югалтуын тану, аларны туктатып тору, үзгәртү яисә кабул итү турындагы тәкъдимнәрне билгеләнгән тәртиптә кертә;

9) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, наркоманиясен, токсикоманиясен, алкоголизымын һәм хокук бозуларын профилактикалау, аларның хокукларын яклау өлкәсендә дәүләт тарафыннан жайга салу һәм ведомствоара координацияләү чараларын гамәлгә ашыру барышында барлыкка килә торган ситуацияләргә анализлай һәм фаразлай;

10) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозган өчен, балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау вазыйфаларын намуслы үтәмәгән өчен вазыйфаи затларны һәм гражданның жаваплылыкка тарту чараларын гамәлгә ашыра;

11) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, наркоманиясен, токсикоманиясен, алкоголизымын, хокук бозуларын һәм жәмгыятькә каршы гамәлләрен профилактикалау, аларның хокукларын яклау буенча республика дәрәжәсендә ведомствоара гамәлләрне планлаштыра һәм оештыра;

12) балигъ булмаганнарның, аларның ата-анасының яисә башка законлы вәкилләренә хокуклары һәм бурычлары өлкәсендә хокукый агартуны оештыра;

13) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, аларның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау мәсьәләләре буенча гражданның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләрен карый;

14) балигъ булмаганнарның хокуклары һәм ирекләре бозылу турында прокуратура органнарына хәбәр итә;

15) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, сукбайлыгын, наркоманиясен, токсикоманиясен, алкоголизымын, хокук бозуларын профилактикалау, аларның хокукларын яклау мәсьәләләре буенча ижтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, һөнәр берлекләре, дини һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итә;

16) үз компетенциясендәгә мәсьәләләр буенча судлар, суд приставлары хезмәте, адвокатлар коллегияләре, жәзалар үтәтү системасы органнары һәм

учреждениеләре, башка хокук саклау һәм хокук яклау органнары белән хезмәттәшлек итә;

17) муниципаль комиссияләр әгъзаларының квалификациясен күтәрүне оештыра;

18) муниципаль комиссияләрнең карарларын туктатып тора, юкка чыгара;

19) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалауда, аларның хокукларын яклауда актив катнашучы физик, юридик затларны, билгеләнгән тәртиптә теркәлгән иҗтимагый берләшмәләрне бүләкләү турында дәүләт хакимияте органнарына һәм җирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә;

20) Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12 статья. Республика комиссиясенә хокуклары

1. Республика комиссиясе түбәндәгеләргә хокуклы:

1) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан һәм оешмалардан үз вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә соратып алырга;

2) балигъ булмаганнарның белемгә, хезмәткә, ялга, сәламәтлеген саклауга һәм медицина ярдәменә, торака хокукларын һәм башка хокукларын гамәлгә ашыруны тәмин итүче барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге оешмаларга билгеләнгән тәртиптә кереп йөрергә;

3) Республика комиссиясе утырышларына балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасының башка органнарының һәм учреждениеләренең вазыйфай затларын, җирле үзидарә органнарының вазыйфай затларын чакырырга;

4) социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнарның тормыш һәм тәрбия шартларын тикшерүне билгеләнгән тәртиптә уздырырга;

5) балигъ булмаганнарның хокуклары яисә законлы мәнфәгатьләре бозылулар ачыклану турындагы материалларны аларны бозуны кисәтми калган вазыйфай затларны җаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләне хәл итү өчен тиешле органнарга жибәергә;

6) Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, шулай ук барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге оешмаларга балигъ булмаганнарның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы мәсьәләләр буенча күрсәтмәләр кертәргә;

7) федераль дәүләт хакимияте органнарының Татарстан Республикасы буенча территорияль органнарына балигъ булмаганнарның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр кертәргә;

8) үз компетенциясе чикләрендә аңлатмалар бирергә, хатлар язышырга һәм үз исеме булган бланклар, мөһер, штамп булдырырга;

9) Республика комиссиясе компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча методик документлар эшләргә;

10) эшчәнлекнең кирәкле өлкәләре белгечләрен җәлеп итеп, шул исәптән түләүле нигездә, эш һәм эксперт төркемнәре төзәргә.

2. Республика комиссиясе һәм аның эгъзалары Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә бүтән хокукларга да ия.

13 статья. Муниципаль комиссияләрнең вәкаләтләре

Муниципаль комиссияләр:

1) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлар һәм программалар эшләүдә катнашалар;

2) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау эшенең торышы турында җирле үзидарә органнарына даими рәвештә мәгълүмат бирәләр;

3) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеге, сукбайлыгы, наркоманиясе, токсикоманиясе, алкоголизмы, хокук бозулары торышы, үлеме һәм имгәнүләре, хезмәт, торақ һәм башка хокукларының бозылуы турында мәгълүмати, аналитик һәм статистик материаллар җыюны, өйрәнүне һәм берләштерүне, бу күренешләргә кисәтү чараларын эшләүне гамәлгә ашыралар;

4) оешмаларда һәм юридик зат булмыйча гына эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыручы физик затлар тарафыннан балигъ булмаганнар хезмәтеннән файдалану шартларын тикшерүне билгеләнгән тәртиптә оештыралар;

5) балигъ булмаганнарны хокук бозуларга һәм җәмгыятькә каршы гамәлләргә китерә торган сәбәпләргә һәм шартларны бетерү турында тиешле органнарга һәм учреждениеләргә тәкъдимнәр кертәләр;

6) балигъ булмаганнарны тәрбияләү, укыту, карап тоту шартларының үтәлешен, шулай ук балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы учреждениеләрендә балигъ булмаганнарга карата мөнәсәбәтне тикшереп торуну оештыралар;

7) ябык типтагы махсус укыту-тәрбияләү учреждениесенең администрациясе белән берлектә, хөкем ителгән балигъ булмаганнарны шушы учреждениеләрдә тотуны туктатуга, тоту срогын озайтуга, торгызуга йә аларны ябык типтагы башка махсус укыту-тәрбияләү учреждениеләренә күчерүгә бәйле мәсьәләләр буенча судка тәкъдимнәр әзерлиләр;

8) жинаять-башкару системасы учреждениеләреннән азат ителгән йә махсус укыту-тәрбияләү учреждениеләреннән кайткан балигъ булмаганнарны хезмәттә һәм көнкүрештә урнаштыруда ярдәм итәләр, дәүләт ярдәменә мохтаж башка балигъ булмаганнарны урнаштыру рәвешләрен билгеләүдә ярдәм итәләр, шулай ук балигъ булмаганнарны социаль реабилитацияләү буенча Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган башка функцияләргә гамәлгә ашыралар;

9) гомуми белем алмаган балигъ булмаганнарны мәгариф учреждениесеннән җибәрү турындагы һәм "Мәгариф турында" 1992 елның 10 июлендәге 3266-1 номерлы Россия Федерациясе Законнарында каралган очрақларда аларны укытуның

башка мәсьәләләре буенча мәгариф учреждениесенең идарә органы тәкъдимнәрен карыйлар;

10) дәүләт ярдәменә мохтаж балигъ булмаганнарны урнаштыру һәм аларга ярдәм итү рәвешләре турында опека һәм попечительлек органнарына тәкъдимнәр кертәләр;

11) балигъ булмаганнарның жәмәгать тәрбиячеләре белән берлектә, балигъ булмаганнарны реабилитацияләүнең индивидуаль программаларын һәм аларны гамәлгә ашыру чараларының планнарын эшлиләр;

12) балигъ булмаганнарның, аларның ата-аналарының яисә бүтән законлы вәкилләренең хокуклары һәм бурычлары өлкәсендә хокукый агартуны гамәлгә ашыралар;

13) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, аларның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау мәсьәләләре буенча гражданнарның һәм оешмаларның мөрәжәгатьләрен карыйлар;

14) балигъ булмаганнарның хокуклары һәм ирекләре бозылу турында прокуратура органнарына хәбәр итәләр;

15) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, сукбайлыгын, наркоманиясен, токсикоманиясен, алкоголизмын, хокук бозуларын профилактикалау, аларның хокукларын яклау мәсьәләләре буенча ижтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, һөнәр берлекләре, дини һәм башка оешмалар белән хезмәттәшлек итәләр;

16) судлар, суд приставлары хезмәте, адвокатлар коллегияләре, жәзалар үтәтү системасы органнары һәм учреждениеләре, башка хокук саклау һәм хокук яклау органнары белән үз компетенциясендәге мәсьәләләр буенча хезмәттәшлек итәләр;

17) социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнарны һәм гаиләләрне ачыкыйлар;

18) муниципаль берәмлекләрдә балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген, сукбайлыгын, наркоманиясен, токсикоманиясен, алкоголизмын, хокук бозуларын, үлемен һәм имгәнүләрен кисәтү чаралары турында, аларның хезмәт, торак һәм башка хокуклары бозылу турында Республика комиссиясенә квартал саен мәгълүмат жиһәрәләр һәм бу өлкәдәге вәзгыятьне яхшырту буенча тәкъдимнәр кертәләр;

19) ата-ана хокукларын чикләү һәм алардан мәхрүм итү турында судка дөгъвалар жиһәрәләр;

20) балигъ булмаганнарны кирәкле һөнәрләр үзләштерү максатында мәгариф учреждениеләренә жиһәрү турында рекомендацияләр бирәләр;

21) социаль куркыныч хәлдәге балигъ булмаганнар һәм гаиләләр турындагы материалларны (эшләренә) карыйлар, балигъ булмаганнарга, аларның ата-аналарына (законлы вәкилләренә) карата Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган очракларда һәм тәртиптә тәэсир итү чараларын кулланалар;

22) балигъ булмаган хезмәткәр белән төзелгән хезмәт шартнамәсен (контрактын) эш бирүче инициативасы буенча өзүгә (оешма бетерелгән яисә индивидуаль эшкуарның эшчәнлегә туктатылган очрактан тыш) ризалык бирәләр,

кирәк чакта бу балигъ булмаганны эшкә урнаштыру йә аны мәгариф учреждениесенә кертү чараларын күрәләр;

23) балигъ булмаганнарның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре бозылу турындагы шикаятләрне һәм гаризаларны карыйлар;

24) Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән очрақларда һәм тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләрне карыйлар;

25) комиссияләр инициативасы белән һәм балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга бәйле кузгатылган эшләрне судта караганда катнашалар;

26) балигъ булмаганнарга, аларның ата-аналарына яисә законлы вәкилләренә карата Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган очрақларда һәм тәртиптә тәэсир итү чараларын кулланалар;

27) балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозган өчен, балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау бурычларын намуслы үтәмәгән өчен вазыйфай затларны һәм гражданнарны җаваплылыкка тарту чараларын гамәлгә ашыралар;

28) хәрби частьтә тәрбияләнүче ятим балаларны һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балаларны Россия Федерациясе законнарында каралган очрақларда һәм тәртиптә хәрби частьтән чыгаруны (жибәрүне) килештерәләр;

29) Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыралар.

14 статья. Муниципаль комиссияләрнең хокуклары

1. Әлеге Законның 12 статьясындагы 1 өлешенә 1 – 5, 8 пунктларында санап кителгән хокуклардан тыш, муниципаль комиссияләр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) муниципаль комиссияләр утырышларына балигъ булмаганнарны, аларның ата-аналарын яисә законлы вәкилләрен, вазыйфай затларны, оешмалар вәкилләрен, белгечләрен, гражданнарны чакырырга, алардан аңлатмалар, шул исәптән язмача аңлатмалар, һәм үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру барышында барлыкка килә торган мәсьәләләр буенча башка мәгълүмат алырга;

2) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очрақларда һәм тәртиптә түбәндәгеләр турында судка үтенечнамә юлларга:

балигъ булмаганны ябык типтагы махсус укуыту-тәрбияләү учреждениесенә жибәрү турында;

балигъ булмаганның төзәлүенә бәйле рәвештә аны ябык типтагы махсус укуыту-тәрбияләү учреждениесендә тотуны вакытыннан алда туктату йә яшенә, сәламәтлегенә бәйле рәвештә, шулай ук төзәлү өчен тагын да уңайлырак шартлар тудыру максатларында ябык типтагы башка махсус укуыту-тәрбияләү учреждениесенә (укуыту-тәрбияләү учреждениесе урнашкан урында) күчерү турында;

жәзадан азат итү, жиңелрәк жәза куллану, шартлы рәвештә хөкем итү һәм жинаять жаваплылығына тартылган балигъ булмаганга карата законнарда каралган башка чаралар куллану турында;

3) федераль башкарма хакимият органнарының Татарстан Республикасы буенча тиешле территориаль органнарына билгеләнгән тәртиптә түбәндәге тәкъдимнәр кертергә:

тәрбия йогынтысының мәжбүри чараларын юкка чыгару һәм балигъ булмаганны жинаять жаваплылығына тарту турында;

шартлы рәвештә хөкем ителгән балигъ булмаган өчен элек билгеләнгән йөкләмәләргә өстәмәләр кертү, аларны тулысынча яисә өлешчә юкка чыгару турында;

шартлы рәвештә хөкем ителгән балигъ булмаганга сынау срогын озайту турында;

шартлы рәвештә хөкем итүне юкка чыгару һәм суд тарафыннан билгеләнгән жәзаны үтәү турында;

шартлы рәвештә хөкем итүне юкка чыгару һәм шартлы рәвештә хөкем ителгәннең суд хөкемен кире алу турында;

4) жирле үзидарә органнарына, тиешле муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге оешмаларга балигъ булмаганнарның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр кертергә;

5) федераль дәүләт хакимияте органнарының Татарстан Республикасы буенча территориаль органнарына балигъ булмаганнарның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр кертү турында һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына күрсәтмәләр кертү турында Республика комиссиясенә үтенечнамә юлларга.

2. Муниципаль комиссияләр әгъзалары Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә башка хокукларга ия.

3 бүлек. Комиссияләр тарафыннан материалларны (эшләрне) карау

15 статья. Комиссияләр тарафыннан материалларны (эшләрне) карау өчен нигезләр

Комиссияләр материалларны (эшләрне) түбәндәге нигезләрдә карыйлар:

1) балигъ булмаганның, аның ата-анасының яисә бүтән законлы вәкилләренә, шулай ук башка затларның гаризасы буенча;

2) үз инициативасы белән;

3) балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеген һәм хокук бозуларын профилактикалау системасы органнары һәм учреждениеләре тәкъдиме буенча;

4) эш бирүчеләрнең үтенечнамәсе буенча;

5) жинаять жаваплылығына тартылу яшенә житкәнче жәмгыять өчен куркыныч гамәл кылган балигъ булмаганга карата эчке эшләр органнары, прокуратура карарлары буенча;

- 6) Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында һәм административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы законнарында каралган тәртиптә тапшырылган материалларны (эшләрне);
- 7) гражданнар хәбәр итүе буенча;
- 8) Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган башка нигезләр буенча.

16 статья. Комиссияләр эшчәнлеген оештыру тәртибе

Республика комиссиясенә һәм муниципаль комиссияләрнең эшчәнлеген оештыру тәртибе Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты тарафыннан раслана торган нигезләмә белән билгеләнә.

17 статья. Комиссияләрнең карарлары, күрсәтмәләре, билгеләмәләре

1. Комиссияләрнең карарлары балигъ булмаганнарга, аларның ата-аналарына яисә бүтән законлы вәкилләренә, башка затларга карата конкрет материалларны (эшләрне) карау нәтижәләре буенча, шулай ук мәгариф учреждениеләре күрсәтмәләрен, барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге башка оешмаларның мөрәжәгатьләрен һәм үтенечнамәләрен карау нәтижәләре буенча кабул ителә.

2. Комиссияләрнең күрсәтмәләре балигъ булмаганнарның күзәтүчесезлеге һәм хокук бозулары, шулай ук аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре бозылу сәбәпләрен һәм шартларын бетерү максатларында Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, барлык оештыру-хокукий рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге оешмаларга кертелә.

3. Комиссияләрнең карарлары һәм күрсәтмәләре язма рәвештә бәян ителгән һәм дәлилләнгән булырга тиеш.

4. Административ хокук бозулар турындагы эшләрне караганда комиссия карарының эчтәлегенә, шулай ук аның үз көченә керү сроклары һәм тәртибе Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы белән билгеләнә.

5. Тәэсир итү чараларын куллану турындагы, балигъ булмаганны урнаштыру йә балигъ булмаганның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклауга карата башка чаралар күрү турындагы карарда түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) комиссиянең исеме һәм персонал составы;
- 2) материалны (эшне) карау датасы һәм урыны;
- 3) үзенә карата материал (эш) карала торган зат турында белешмәләр;
- 4) материалны (эшне) караганда ачыкланган хәлләр;
- 5) каралган материаллар (эшләр) буенча комиссиянең дәлилләнгән карары;
- 6) балигъ булмаганга комиссия тарафыннан тәкъдим ителә торган социаль ярдәм чаралары һәм аны күрсәтү алымнары;
- 7) әлегә карарга карата шикәят бирүнең срокларын һәм тәртибен аңлату турында белешмәләр.

6. Комиссиянең карары һәм күрсәтмәсе комиссия утырышында рәислек итүче тарафыннан имзаланалар, материалларны (эшләрне) карау төгәлләнүгә алар игълан ителәләр, кабул ителгән көннән үз көчләрәнә керәләр.

7. Комиссиянең карары яисә күрсәтмәсе дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге оешмаларга үтәү өчен жибәрелә.

8. Комиссия карарының яисә күрсәтмәсенең күчәрмәсе йә аннан өземтә кабул ителгән көннәннән өч көн эчендә балигъ булмаганга, аның ата-анасына яисә бүтән законлы вәкилләрәнә, башка кызыксынучы затларга имза куйдырып тапшырыла яисә тиешле органнарга яки учреждениеләргә жибәрелә.

9. Комиссияләрнең үз компетенциясе чикләрендә кабул ителгән карарларын һәм күрсәтмәләрен дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге оешмалар, шулай ук гражданнар тарафыннан үтәү мәжбүри.

10. Комиссиянең карарын яисә күрсәтмәсен алганда, үзләренә адресланган дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге һәм милек рәвешләрендәге оешмалар, шулай ук гражданнар карар яки күрсәтмә жибәргән комиссиягә аны үтәү өчен күрелгән чаралар турында 15 көн эчендә хәбәр итәргә тиеш.

11. Комиссия карарын яисә күрсәтмәсен үтәмәү, балигъ булмаганнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозуларны бетерү буенча комиссия карарында яисә күрсәтмәсендә күрсәтелгән чараларны күрмәү, шулай ук күрсәтелгән хокукый актларны карамыйча калдыру Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган жаваплылыкка китерә.

12. Комиссияләрнең билгеләмәләре Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында каралган очракларда һәм тәртиптә кабул ителә.

18 статья. Үзенә карата материал (эш) карала торган затның хокуклары

1. Административ хокук бозу буенча үзенә карата эш алып барыла торган зат Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында каралган хокукларга ия.

2. Комиссия тарафыннан үзенә карата материал (эш) карала торган зат түбәндәге хокукларга ия:

- 1) эш материалы белән танышырга;
- 2) аның эчтәлегенә буенча искәрмәләр ясарга;
- 3) эшне карауда катнашырга;
- 4) туган телендә яисә үзе иркен сөйләшә торган телдә аңлатмалар (телдән яисә язмача) бирергә;
- 5) тәржемәче (сурдотәржемәче) хезмәтләреннән файдаланырга;
- 6) эш комиссиягә кергән вакыттан яклаучының юридик ярдәменнән файдаланырга;

7) комиссия карарына карата Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә шикаять бирергә;

8) Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган башка хокукларга.

19 статья. Комиссияләрнең карарларына, күрсәтмәләренә карата шикаять бирү тәртибе һәм сроклары

1. Карала торган материаллар (эшләр) буенча муниципаль комиссияләр тарафыннан кабул ителгән карарларга һәм күрсәтмәләргә карата Республика комиссиясенә яисә судка шикаять бирелергә мөмкин.

2. Муниципаль комиссияләрнең карарларына һәм күрсәтмәләренә карата Республика комиссиясенә шикаять бирү алар чыгарылган көннән алып 10 көн эчендә башкарыла. Шул срокка шикаять бирү аларның үтәлүен туктатып тора.

3. Комиссия карарларына һәм күрсәтмәләренә карата судка шикаять Россия Федерациясе граждан-процессуаль законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда бирелергә мөмкин.

4. Комиссияләрнең административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча кабул ителгән карарларына карата шикаять Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда бирелергә мөмкин.

4 бүлек. Йомгаклау нигезләмәләре

20 статья. Комиссияләрне финанс ягыннан тәмин итү

1. Комиссияләрне финанс ягыннан тәмин итү Татарстан Республикасының чыгым йөкләмәсе булып тора.

2. Комиссияләр төзү һәм аларның эшчәнлеген оештыру буенча Татарстан Республикасы дәүләт вәкаләтләре бирелгән жирле үзидарә органнарына әлеге вәкаләтләрне гамәлгә ашыру өчен кирәкле матди һәм финанс чаралары тапшырыла.

21 статья. Комиссияләр эшчәнлеген тикшереп тору

1. Республика комиссиясе эшчәнлеген тикшереп тору дәүләт хакимиятенен тиешле органнары тарафыннан үз компетенциясе чикләрендә һәм Россия Федерациясе законнарында һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль комиссияләр эшчәнлеген тикшереп тору жирле үзидарә органнарына Татарстан Республикасының аерым дәүләт вәкаләтләрнен бирү турында тиешле Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

22 статья. Әлеге Законның үз көченә керүе

1. Әлеге Закон рәсми басылып чыккан көннен соң 10 көн узгач үз көченә керә.

2. Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарының һәм Татарстан Республикасында муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары әлеге Закон үз көченә кәргән көннен өч ай эчендә аңа туры китерелергә тиеш.

Татарстан Республикасы
Президенты



Р.Н. Миңнеханов

Казан, Кремль
2011 елның 20 мае
№ 26-ТРЗ